

Chính phủ đề xuất 2 chính sách đặc thù cho dự án đường sắt cao tốc Bắc - Nam

17:05 08/12/2025

Ủy ban Kinh tế và Tài chính của Quốc hội cho hay, một số ý kiến nhận định, các chính sách đề xuất chưa rõ ràng, không giải quyết được các bức thiết, cấp bách của dự án.

Ảnh minh họa

Tháo gỡ các nút thắt

Theo tờ trình, Chính phủ đề xuất hai chính sách đặc thù.

Thứ nhất là tách nội dung bồi thường, hỗ trợ, tái định cư và công tác di dời công trình điện có điện áp từ 110 kV trở lên của Dự án thành các dự án độc lập, nguồn vốn được bố trí từ ngân sách trung ương và địa phương.

Các địa phương, Tập đoàn Điện lực Việt Nam là cấp có thẩm quyền, tổ chức lập, quyết định đầu tư, thực hiện các dự án bồi thường, hỗ trợ, tái định cư trên địa bàn và việc đầu tư các hạng mục liên quan đến nội dung này không phải lập chủ trương đầu tư.

Nguồn vốn ngân sách Trung ương cấp trực tiếp cho địa phương, Tập đoàn Điện lực Việt Nam để thực hiện; trường hợp ngân sách Trung ương chưa kịp bố trí, các địa phương được chủ động cân đối nguồn ngân sách địa phương để thực hiện, ngân sách Trung ương sẽ hoàn trả cho ngân sách địa phương sau khi cân đối được vốn. Điểm này giao Chính phủ hướng dẫn chi tiết.

Giải thích việc đề xuất chính sách này, Bộ trưởng Bộ Xây dựng cho rằng, việc tách thành dự án độc lập có ưu điểm: công tác bồi thường, hỗ trợ, tái định cư và di dời công trình điện sẽ được triển khai độc lập và được triển khai song song với công tác lập Báo cáo nghiên cứu khả thi, nguồn vốn ngân sách Trung ương được chuyển trực tiếp cho các địa phương (trường hợp ngân sách địa phương không cân đối đủ), Tập đoàn Điện lực Việt Nam không qua Bộ Xây dựng nên có thể đẩy nhanh tiến độ thực hiện. Bên cạnh đó, trong trường hợp các địa phương cần điều chỉnh dự án giải phóng mặt bằng sẽ chủ động thực hiện mà không phụ thuộc vào dự án nên giảm được thủ tục, trình tự, tăng cường phân cấp cho địa phương.

Việc cho phép các địa phương được ứng nguồn ngân sách, bố trí nguồn ngân sách địa phương hoặc tự chủ động cân đối nguồn vốn ngoài ngân sách thuộc theo thẩm quyền để thực hiện bồi thường, hỗ trợ, tái định cư là cần thiết, tăng tính chủ động, đẩy nhanh tiến độ thực hiện.

Trong tờ trình, Chính phủ cũng đề xuất chính sách: trong thời gian Quốc hội không họp, Quốc hội ủy quyền cho Ủy ban Thường vụ Quốc hội xem xét, quyết định bổ sung, điều chỉnh cơ chế, chính sách đặc thù, đặc biệt cho các phương thức đầu tư (nếu có) để kịp thời triển khai dự án và báo cáo Quốc hội tại kỳ họp gần nhất.

Bộ trưởng Bộ Xây dựng Trần Hồng Minh, thừa ủy quyền của Thủ tướng Chính phủ trình bày Tờ trình về một số cơ chế, chính sách đặc thù, đặc biệt áp dụng cho dự án đường sắt tốc độ cao trên trục Bắc-Nam. (Ảnh: Báo ĐBND)

Theo Bộ trưởng Trần Hồng Minh, dự án có phạm vi, quy mô, tổng mức đầu tư đặc biệt lớn, thời gian thực hiện kéo dài, tính chất công nghệ, kỹ thuật phức tạp, nhiều lĩnh vực mới, lần đầu tiên thực hiện tại Việt Nam nên chưa thể lường hết được các khó khăn, vướng mắc cũng như yêu cầu đòi hỏi các cơ chế, chính sách đặc thù đặc biệt để tổ chức thực hiện thành công dự án. Vì vậy, Quốc hội đã có quy định nêu trên đối với hình thức đầu tư công, chưa áp dụng dụng cho các hình thức đầu tư khác.

Bên cạnh đó, để đảm bảo tiến độ dự án, tạo điều kiện cho khu vực tư nhân tham gia dự án, trường hợp cần bổ sung cơ chế, chính sách mới Quốc hội có thể ủy quyền cho Ủy ban Thường vụ Quốc hội quyết định. Cơ chế này tương tự cũng đã được Quốc hội cho phép áp dụng đối với Dự án đầu tư xây dựng đường cao tốc Bắc - Nam phía Tây đoạn Gia Nghĩa (Đắk Nông) - Chơn Thành (Bình Phước).

Việc thực hiện các quyền của Quốc hội, Ủy ban Thường vụ Quốc hội và Chính phủ phải đảm bảo phù hợp với các quy định của Hiến pháp.

Chưa giải quyết được các vấn đề bức thiết

Theo Chủ nhiệm Ủy ban Kinh tế và Tài chính của Quốc hội Phan Văn Mãi, Ủy ban cơ bản thống nhất với cơ sở chính trị, cơ sở pháp lý và thực tiễn đã được nêu tại Tờ trình của Chính phủ. Việc bổ sung cơ chế, chính sách cho Dự án là

cần thiết, phù hợp chủ trương của Đảng về huy động nguồn lực xã hội cho các dự án chiến lược, khơi thông nguồn lực tư nhân vào hạ tầng trọng điểm, đổi mới phương thức và đa dạng hóa hình thức đầu tư, đồng thời tăng cường phân cấp, phân quyền gắn với trách nhiệm.

Tuy nhiên, một số ý kiến cho rằng các chính sách đề xuất chưa rõ ràng, không giải quyết được các bức thiết, cấp bách của dự án đồng thời đề nghị cân nhắc báo cáo cấp có thẩm quyền xem xét, cho chủ trương đối với các cơ chế, chính sách đề xuất bổ sung cụ thể áp dụng cho dự án.

Chủ nhiệm Ủy ban Kinh tế và Tài chính của Quốc hội Phan Văn Mãi trình bày Báo cáo thẩm tra về một số cơ chế, chính sách đặc thù, đặc biệt áp dụng cho dự án đường sắt tốc độ cao trên trục Bắc-Nam. (Ảnh: Báo ĐBND)

Ủy ban Kinh tế và Tài chính của Quốc hội nhận thấy việc Quốc hội cho phép tách nội dung thu hồi đất, bồi thường, hỗ trợ, tái định cư của dự án quan trọng quốc gia thành dự án thành phần đã có tiền lệ tại Nghị quyết số 38/2017/QH14 đối với Dự án Cảng hàng không quốc tế Long Thành.

Do đó, đề xuất của Chính phủ về việc tách công tác bồi thường, hỗ trợ, tái định cư và di dời công trình điện từ 110 kV trở lên của Dự án đường sắt tốc độ cao Bắc - Nam thành dự án riêng là có cơ sở.

Tuy nhiên, Ủy ban Kinh tế và Tài chính của Quốc hội đề nghị làm rõ khái niệm “dự án độc lập”; xác định rõ sơ bộ tổng mức đầu tư, diện tích đất thu hồi, thời

gian hoàn thành các dự án độc lập và sự đồng bộ, thống nhất của toàn dự án; bảo đảm không gây khó khăn, lãng phí nguồn lực khi chưa xác định được hướng tuyến, phạm vi, ranh giới thực hiện và kiểm soát chặt chẽ tổng mức đầu tư dự án.

Về chính sách, Quốc hội ủy quyền cho Ủy ban Thường vụ Quốc hội xem xét, quyết định bổ sung, điều chỉnh cơ chế, chính sách đặc thù, đặc biệt cho các phương thức đầu tư, Ủy ban Kinh tế và Tài chính của Quốc hội cho hay, điều này đã được quy định tại khoản 18 Điều 3 Nghị quyết số 172/2024/QH15 ngày 30/11/2024 của Quốc hội về chủ trương đầu tư dự án.

Bên cạnh đó, tại khoản 14 Nghị quyết Kỳ họp thứ 9 Quốc hội khóa XV, Quốc hội đã chấp thuận bổ sung hình thức đầu tư theo Luật Đầu tư theo phương thức đối tác công tư và đầu tư kinh doanh theo Luật Đầu tư cho Dự án đường sắt tốc độ cao trên trục Bắc - Nam bên cạnh hình thức đầu tư công; giao Chính phủ tổ chức lựa chọn hình thức đầu tư, nhà đầu tư theo quy định; trường hợp có cơ chế, chính sách khác vượt thẩm quyền của Chính phủ thì báo cáo Quốc hội xem xét, quyết định.

Do vậy, Ủy ban Kinh tế và Tài chính của Quốc hội cho rằng, việc đề xuất chính sách trên là không cần thiết.

Thiên Trường